

ГОЛОС МУЧЕНИКІВ

СІЧЕНЬ, 2026

СЛУХАЮЧИСЬ БОЖОГО ПОКЛИКУ В КОМУНІСТИЧНИХ КРАЇНАХ

Ефіопський пастор Каала Ебо замолоду був затятим комуністом. Але Боже провидіння подарувало йому зустріч, яка нагадала ту Добру новину про Христа, яку він чув у дитинстві. І саме це привело його до в'язниці.

ХРИСТОС ЧИ КОМУНІЗМ?

Під час телеінтерв'ю в Австралії в 1970 році пастора Річарда Вурмбранда запитали, чи є комунізм загрозою для церкви. Він відповів:

«Не для Церкви Христа, бо навіть ворота пекла не можуть її подолати. Саме існування Церкви ставить під загрозу комунізм; отже, остання перемога буде за нами. Ми не тремтимо перед комуністами — це вони повинні панікувати через нас».

Вірне свідчення наших братів і сестер у Христі вселяє жах і страх у комуністичні уряди. Ці мужні віруючі знають, що обіцянка вічного Царства незрівнянно більша за будь-які страждання, які вони можуть зазнавати під безбожною владою цього тимчасового царства. Їхнє свідчення надихає нас стояти разом із ними і доносити Євангеліє своїм ближнім, водночас наше знання про атеїстичні корені й програму комунізму хай спонукає нас до пильності в молитвах та діях.

Наступні бюлетені будуть присвячені виключно Північній Кореї та Китаю, але це число зосереджене на комуністичній Кубі та натхненному свідченні з часів, коли Ефіопія перебувала під комуністичним правлінням. Ці три історії засвідчують, що послідовники Христа не тремтять перед комунізмом!

КУБА: божевільний пастор у живій церкві

Шлях від перспективного студента до відомого вченого і християнського пастора видавався незбагненим для представників комуністичної влади Куби, але цілком ясным для Мойсеса де Прада. Ще задовго до того, як він відповів на заклик до християнського служіння, його постать викликала занепокоєння: хлопець ніколи не приховував віри, в якій був вихований.

«Робота у науковій сфері й моя християнська віра були майже несумісними з комуністичною кубинською системою», — згадує Мойсес. — Кубинські силовики постійно дзвонили мені, намагаючись переконати, що ходити до церкви для мене недобре й негідно. Навпаки, казали вони, я повинен залишити церкву, щоб служити... революції».

Не піддаючись комуністичній риторичі, Мойсес продовжував слідувати за Христом. І врешті-решт, після 12 років роботи в академічній сфері, він відчув, що Господь веде його до пасторства. У 1996 році він відповів на цей поклик і очолив церкву. Тоді протистояння посилювалося.

Якось чиновники комуністичної партії та співробітники державної безпеки прийшли до церкви, щоб дошкулити Мойсесу і залякувати його. «Але Бог зробив мене залізним», — сказав він, сміючись. — Я дякую Господу, бо Він дав мені спокій посеред кризи».

Того дня Мойсес був упевнений, що ці співробітники, один із яких дістав пістолет, уб'ють його — чи то в офісі, чи на вулиці. Але, попри погрози, він повернувся спиною і вийшов. «Відтоді ми переживаємо важкі часи», — повідомив він.

РУЙНУВАННЯ СТІН

Перша церква, яку Мойсес очолив після того, як став пастором у 34 роки, налічувала вісім членів і збиралася в напівзруйнованій будівлі з земляною підлогою.

Коли Мойсес разом зі своєю паствою відремонтували церкву і вона почала зростати чисельно й у впливі, він почув, що комуністична влада хоче або конфіскувати все їхнє майно, або знести його нібито для будівництва молодіжного центру.

Тож громада мусила захищати будівлю церкви від знесення. Іноді вони сміливо казали чиновникам, щоб ті зносили будівлю разом із ними, поки вони залишаються всередині. «[Працівники команди знесення] дивилися на мене як на божевільного, хворого або просто психа, — згадує пастор. — Хоча тактика наших віруючих була не зовсім правильною, вона виявилася ефективною, і зрештою спроба знесення припинилася».

Наступна церква, до якої Мойсес був покликаний як пастор, була більшою — із 230 членами. Вона діяла в місті, населення якого сягало мільйона. І Мойсес мав величезне бачення для цієї церкви. Проблема полягала в тому, що вузька будівля церкви в колоніальному стилі ніколи не вмістила б велику громаду, яку він сподівався зростити.

Незважаючи на постійний опір, пастор Мойсес і його дружина залишаються відданими проголошенню Євангелія на Кубі. «Це не тому, що ми сміливі, — каже Мойсес, — а тому, що Бог дає нам мужність»

Оскільки придбати нерухомість було майже неможливо, а будівництво нової церкви було незаконним, єдиним варіантом було купити і з'єднати п'ять будинків, розташованих у ряд аж до вуличного рогу. І єдиний спосіб це здійснити, як сказав Мойсес своїй громаді, — молитися.

Громада прислухалася до його поради, і, коли будинки один за одним виставлялися на продаж, вони скуповували їх. Потім члени церкви зносили непотрібні стіни, щоб будинки можна було розширити і з'єднати між собою. Так трансформована будівля церкви змогла вмістити 1000 людей.

Один із членів церкви сказав, що він та інші мали сумніви, коли вперше почули дивну ідею свого нового пастора. Він згадував свої думки на той час: «Пасторе, коли ви сказали, що ми будемо будувати приміщення аж до рогу вулиці, всі подумали: "Цей пастор божевільний!"»

ВІД ДВЕРЕЙ ДО ДВЕРЕЙ, ЩОБ ЗАВОЮВАТИ МІСТО

Незважаючи на сильний тиск із боку влади, пастор Мойсес був зосереджений виключно на тому, щоб привести мешканців свого міста до Христа. І він розробив план під назвою «177 000 дверей».

Він розділив місто на 12 районів і призначив лідера для кожного з них. Кожен такий служитель брав команду членів церкви в один із районів міста — загалом 177 000 домогосподарств, де вони розповідали людям про Євангеліє і запрошували їх до церкви. За кілька років його церква зросла до 2000 членів, і лідери церкви мушили заснувати ще вісім церков по всьому місту, щоб розмістити новонавернених.

Кульмінаційною подією служіння від дверей до дверей стала євангелізаційна акція, яка мала тривати три дні, але розтягнулася на понад тиждень. Чинovníки побачили в цій події можливість змусити Мойсеса замовкнути.

«Поліція розшукала нас... і відвезла до Міністерства юстиції», — розповів Мойсес. Там християнам повідомили, що для проведення такої кампанії необхідний дозвіл, якого вони не мали і, звісно, не могли б отримати.

Їх відпустили з попередженням припинити євангелізаційну кампанію, але вони просто переїхали в інші місця. Євангелізація продовжилася без подальших перешкод. «Ми не зупинялися, бо люди приходили, приходили і приходили, — сказав Мойсес. — Євангелізація тривала вісім днів. Це було неймовірно!»

ПОСЛАННЯ НАДІЇ

Масові зібрання та організована хода вважаються загрозою для влади, тому вони суворо заборонені. Але група пасторів, до якої належав Мойсес, хотіла продемонструвати єдність тіла Христового, організувавши спільну ходу християн у Вербну неділю. Знаючи, що в багатьох церквах діють таємні агенти державної безпеки, служителі не могли оголосити про цю акцію заздалегідь.

«Я сказав своїй громаді: "Цієї неділі прийдіть у зручному взутті, бо ми будемо робити щось особливе", — згадує Мойсес. Він разом із довіреними церковними лідерами спланували маршрут і виготовили банери з гаслами «Христос — це рішення» та «Ісус любить тебе». А коли настала неділя, він оголосив про сюрприз.

Пастор Мойсес і його співслужителі ходили від дверей до дверей, щоб донести Євангеліє до кожної родини в їхньому місті

«Брати і сестри, сьогодні особливий день, — наголосив він членам церкви. — Я не буду проповідувати. Ми вийдемо на вулицю і пройдемо ходою». Віряни висипали надвір. Під час ходи від однієї церкви до іншої до процесії приєднувалися тисячі людей, які роздавали листівки і проголошували спасіння Христа по всьому місту.

Комуністичні чиновники увійшли в протистояння з лідерами ходи, стверджуючи, що вона є антиурядовим заходом, але служителі засвідчили, що єдиним посланням, яку вони проголошували, була звістка надії в Ісусі Христі.

Усі церкви, які брали участь у ході, постраждали від її наслідків, діставши звинувачення у правопорушеннях і посилення погроз, але Мойсес досі радісно згадує той день. «Варто було це побачити, — промовив він. — Це одна з тих славних подій, які справді возвеличують Бога».

ДОВЕСТИ СПРАВУ ДО КІНЦЯ

Сім років тому Мойсес переїхав до Гавани, щоб служити в іншій церкві, а також очолити свою деномінацію. За його словами, це було важке рішення, оскільки в попередній церкві вони пережили так багато радості та перемог.

Після прибуття до Гавани Мойсеса викликали до Управління державної безпеки. Чиновники саркастично привітали його з тим, що він «вилікував останнє місто від гріхів», давши зрозуміти, що й надалі стежитимуть за ним.

Мойсес зазначив, що багато людей вирішують покинути Кубу в надії на краще, вільніше життя. Хоча пастор розуміє бажання і страх, які спонукають до еміграції, він цитує Послання до євреїв 12:1–2, щоб навчити свою паству, що втеча від переслідувань часто є вибором не закінчувати визначений для них шлях: «Тож і ми ... скиньмо всякий тягар та гріх, що обплутує нас, та й біжимо з терпеливістю до боротьби, яка перед нами, дивлячись на Ісуса, на Начальника й Виконавця віри, що замість радості, яка була перед Ним, перетерпів хреста».

Мойсес співчуває тим, хто вважає, що переслідування є надто важкими, зазначаючи, що й сам колись думав про те, щоб емігрувати. «З людської точки зору, не варто тут залишатися, — сказав Мойсес. — Але саме Боже покликання тримає мене на Кубі, і ніщо інше. Це варте того, щоб керувати церквою, служити Христу, тримати руку на плузі, спрямовувати очі на Ісуса і виконувати Божу волю тут. Моє бажання — щоб ми вільно проповідували Христа на площах, у парках, на вулицях, на стадіонах, у лікарнях. Важливо мати свободу проповідувати вчасно і невчасно. Ніщо інше не мотивує мене».

Кубинська влада нищила та руйнувала церкви, подібні до цієї, але Мойсес не дозволив забороні на будівництво нових храмів завадити йому творчо розширити будівлю своєї церкви

Євангеліст роздає Біблії та християнську літературу під час служіння містянам

ЕФІОПІЯ: коли в'язниця стає біблійною школою

Як комуніст в Ефіопії, Каала Ебо не любив віруючих людей.

«Я вірив, що християни — пропагандисти імперіалізму, — сказав Каала. — Мені не подобалася жодна релігія. Я вивчав марксизм і ленінізм і був дуже захоплений комуністичною ідеологією».

У старшій школі Каала приєднався до комуністичного молодіжного руху. Він агресивно виступав проти християн і одного разу сперечався з однокласником, який нещодавно став християнином. «Я говорив, що ця релігія помилкова і що він не повинен слідувати за Христом», — згадує Каала.

Але аргументи Каали не були такими переконливими, як слова його однокласника, і врешті-решт він усвідомив, що програв суперечку. Розчарований і розлючений, Каала доніс на свого однокласника комуністичним лідерам. «Я сказав їм, що, якщо не посадити його до в'язниці, він не повернеться [до комунізму]», — згадує Каала.

Його однокласник був ув'язнений на три місяці просто за те, що твердо стояв на своїй вірі. Каала ж зро-

зумів, що його слова здатні відправляти людей до в'язниці. «Мені вдалося ув'язнити багатьох християн, — каже він. — Я став хорошим інформатором для комуністичної партії».

НЕ ЗАВЖДИ КОМУНІСТ

Комуністи прийшли до влади в Ефіопії в 1974 році, коли військова хунта повалила імператора Хайле Селассіє, який тривалий час правив країною. Каала виріс під їхнім впливом, але спочатку не був прихильником їхньої атеїстичної ідеології.

Його батько практикував поєднання окультних ритуалів та ефіопських християнських традицій. І хоча Каала був ще малолітнім, коли помер його батько, він пішов його стопами, беручи участь у місцевому поклонінні духам.

Згодом до їхнього міста приїхали християни-місіонери. «Один християнський лідер... розповідав Євангеліє дітям, — пригадував Каала, — і я сидів разом з іншими дітьми і слухав те, що він говорив».

Євангеліє, яке Каала чув у дитинстві, залишилося в його пам'яті навіть після того, як у дорослому віці він став атеїстом. «Я багато разів повторював: „Бога немає“, — розповідає Каала. Однак у своєму серці він відчував, що говорить людям неправду.

Одного дня іноземний місіонер зайшов до державної установи, де працював Каала, і запитав його, чи знає він щось про Біблію. Дещо здивований, Каала відповів, що знає. «У Псалмах сказано: „Господи, дуже глибокі думки Твої!“, — сказав Каала, цитуючи Псалом 91. Потім він заспівав християнську пісню, засновану на цьому псалмі.

У відповідь місіонер схилив голову і помолився. Піднявши голову, він заявив Каалі: «Ти належиш Богові. Ти повернешся до Господа». Почувши слова місіонера, Каала не стримав емоцій і заплакав.

Місіонер пішов, і Каала більше ніколи його не бачив. Але після цієї зустрічі Каала не міг не думати про Бога, тому він знайшов Біблію і годинами читав її. Відчуваючи потребу дізнатися більше, він розшукав свого друга дитинства, який був християнином, і запитав його про Духа Святого. Друг пояснив, що Дух Святий наповнює тих, хто вірить у Христа, а потім помолився за Каалу.

Після розмови з другом Каала перестав пити, курити і жувати кат — легальну в Ефіопії наркотичну рослину. «Я почав плакати, каятися і сповідувати свої гріхи, — сказав він. — Так я прийшов до Господа».

Нова віра Каали розлютила його комуністичних товаришів. «Вони ненавиділи мене, — наголосив він. — Вони побили мене, відкинули і залишили, хоча раніше ми були друзями і разом жували [кат], пили і курили. Після цього вони стали моїми ворогами».

У 1991 році комуністичний режим в Ефіопії впав. Країна пережила роки громадянської війни і втратила підтримку Куби та Радянського Союзу, який саме розпадався.

Давні комуністичні товариші Каали знали, як він чинив із християнами за колишнього режиму, і вирішили використати це проти нього.

Так само, як Каала колись переслідував християн, його колишні друзі сфабрикували проти нього справу, щоб запроторити його до в'язниці.

«Вони сказали, що я раніше [вбивав людей] заради комуністичного уряду», — розповів Каала.

Колись Каала відправляв християн до цієї в'язниці, а тепер він шукав їх усередині. «Там був чоловік — хороший і сильний християнин, — підкреслив Каала. — Бог дав мені чудового духовного батька у в'язниці: він допоміг мені зростати у вірі».

Коли віра Каали зміцніла, він став лідером в'язничної церкви. «Час, проведений у в'язниці, був для мене надзвичайно плідним, — сказав він. — Там я був справді озброєний Євангелієм».

Влада не змогла довести більшості обвинувачень проти Каали, і його звільнили після трьох років ув'язнення. На той момент він уже ясно відчув, що Господь кличе його до повноцінного служіння Христу.

ВОЗЗ'ЄДНАННЯ І МОЛИТВА

Каала ніколи не забував того першого християнина, якого колись відправив до в'язниці. Той студент згодом став пастором і служив у віддаленій частині Ефіопії. Вийшовши із в'язниці, чоловік вирішив відвідати того пастора. «Я мав повідомити йому, що повернувся», — сказав він.

Це була зустріч братів, а не ворогів. «Він був неймовірно щасливий і підбадьорював мене, — пригадував Каала. — Цей чоловік молився зі мною, плакав, а його очі випромінювали доброту».

Сьогодні Каала служить наставником ефіопських місіонерів і пасторів. Багато з них працюють над заснуванням церков у мусульманських районах, де вони стикаються з жорстокими переслідуваннями за проповідь Євангелія. Хоча офіційна роль Каали — допомога пасторам, його пристрастю є навернення людей до Господа. Він просить молитися, щоб більше ефіопів пізнали Христа.

Ефіопські комуністичні пропагандистські брошури в Меморіальному музеї мучеників «Червоний терор» в>Addis-Abeba, Ефіопія.

(Creative Commons «IMG-48467 Addis Abeba» від Ninara ліцензовано за CC BY 2.0.)
<https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.en>

КУБА: він відмовився від пропозиції професійно грати в бейсбол, щоб страждати за Христа

Кубинця, який залишив перспективну кар'єру бейсболіста, щоб служити пастором, 17 разів арештовували, а його діти були змушені покинути цю комуністичну країну.

У 1984 році підліток Джоел бачив, як його пастора відправили до в'язниці. «Він, не скоївши жодного злочину, був... в ув'язненні лише за те, що проповідував Євангеліє», — розповів Джоел організації «Голос мучеників». Джоел був відданий Господу, проте був упевнений, що існує єдине покликання, на яке він ніколи не відгукнеться, — бути пастором.

Джоел цікавився бейсболом і мав яскравий талант у цьому виді спорту. Але, досягнувши найвищих вершин у ньому, він розумів, що цей спорт передбачає виклики і спокуси, яких йому, як християнинові, слід уникати. Тож у віці 17 років Джоел здивував і свого батька, і тренера, і самого себе, вирішивши стати пастором.

«Я почув голос Бога, — сказав Джоел. — Він сказав мені, що хоче, щоб я служив Йому».

У 1996 році, відразу після весілля і закінчення семінарії, Джоел прибув до невеличкого гірського містечка, розташованого приблизно за тридцять кілометрів на південь від місця, де він навчався на пастора. Як він розповів «Голосу мучеників», це містечко було надзвичайно складним місіонерським полем — «містом, де було заборонено проповідувати Євангеліє».

Протягом перших чотирьох років служіння Джоел і його дружина Маручі раз за разом переживали одну й ту саму ситуацію: вони знаходили будинок, збиралися там як церква, їх виселяли — і все доводилося розпочинати спочатку.

Сім разів влада закривала їхні церкви і конфісковувала майно. За 12 років служіння в цьому містечку пастора Джоела 17 разів заарештовували — за проповідь, розповсюдження Біблій та євангелізацію.

У 2008 році пастор Джоел і його родина переїхали з цієї громади. На той час вони заснували 25 церков, які очолили місцеві пастори, що служили близько 6 тисячам християн.

Незабаром після цього пастор Джоел повернувся до громади, де розпочав своє служіння, і став пастором невеликої церкви. Одного дня він пішов на місцевий стадіон з битою, двома м'ячами та кількома рукавичками, щоб навчати хлопців основ бейсболу.

Пастор Джоел позує на фото, тримаючи бейсбольну бити

Пастор Джоел і Маручі Самонім

Чутка про це швидко поширилася, і він незабаром уже тренував 80 молодих людей — усі були нехристиянами. Він починав кожне тренування з молитви і часто проводив так звані «командні бесіди», під час яких цитував біблійні вірші. Він давав усім гравцям тексти з Писання та християнську літературу, щоб вони могли взяти їх додому і показати своїм родинам.

Пастор Джоел розповів «Голосу мучеників», що завдяки бейсболу зміг донести Євангеліє до людей, які ніколи не думали про відвідування церкви.

Останніми роками пастор Джоел і його дружина зіткнулися зі ще більшим викликом — необхідністю відправити своїх дітей за кордон.

Незважаючи на труднощі, з якими стикаються християни на Кубі, пастор Джоел говорить, що вони з дружиною залишаються на батьківщині, щоб продовжувати своє служіння. Він зазначив, що Бог поклав їм у серце вірш із Книги пророка Ісаї 43:19: «Ось зроблю Я нове, тепер виросте. Чи ж про це ви не знаєте? Теж зроблю Я дорогу в степу, а в пустині — річки», — щоб заохотити їх, що Господь зробить дещо «нове» на Кубі.

«Ми очікуємо пробудження у нашій країні, — сказав пастор Джоел. — Ось чому ми залишаємося тут, на своїй рідній землі: Бог покликав нас бути тут. Бути частиною того, що Бог робить у нашій країні, — привілей. А бачити спрагу і голод за Господом — велике благословення».

Ознаки комунізму досі видимі на Кубі

